

كانون الهيات مژده

وبينار اشعيا

كتاب اشعيا، مدل كوچكى از كتاب مقدس

استادان: كشيئش كامبيز سقاني

كشيئش منصور خواجه پور

دانشجو: بهزاد مانيان

تاريخ تحويل: ۹ اكتوبر ۲۰۲۴

معرفی کتاب اشعیا و اهمیت آن

کتاب اشعیا نام خود را از نویسنده‌اش گرفته است که به معنای «بیهوه نجات‌دهنده» می‌باشد که این نام معنایی مشابه با نام‌های یوشع، الیشع و عیسی دارد. در عهد جدید، بیش از شصت و پنج بار به کتاب اشعیا ارجاع داده شده و بیش از بیست بار به شخص اشعیا اشاره شده است. در میان انبیای عهد عتیق، اشعیا تنها نبی است که تا این حد در عهد جدید مورد اشاره قرار گرفته است.¹ این کتاب یکی از کتب مهم عهد عتیق در کتاب مقدس یهودیان و مسیحیان است که به پیامبر اشعیا نسبت داده می‌شود. این کتاب شامل ۶۶ فصل است و به سه بخش اصلی تقسیم می‌شود که در بخش اول (فصول ۱ تا ۳۹)، پیام‌های اشعیا شامل هشدارها و دعوت به توبه برای قوم اسرائیل و یهودا است و درباره عذاب و نجات سخن می‌گوید. بخش دوم (فصول ۴۰ تا ۵۵) به «کتاب تسلی» معروف است و به پیش‌بینی‌های بازگشت اسرائیل از تبعید و نجات الهی پرداخته است. در بخش سوم (فصول ۵۶ تا ۶۶) به آینده قوم اسرائیل و تجدید عدالت الهی اشاره دارد.²

کتاب نبوتی اشعیا یکی از معتبرترین کتاب‌های عهد عتیق است. در میان طومارهای دریای مرده که در سال ۱۹۴۸ کشف شدند، نسخه‌ای از کتاب اشعیا یافت شد که قدمتش به ۱۰۰ پ.م می‌رسید و هزار سال قدیمی‌تر از قدیمی‌ترین نسخه‌های موجود تا آن زمان بود. در آن زمان، ترجمه نسخه تجدید نظر شده کتاب مقدس در حال تکمیل بود، اما برای مقایسه با این متون جدید متوقف شد و تغییرات چندانی لازم نبود.³

مدل کوچکی از کتاب مقدس

به گفته جیمز ای. اسمیت، کتاب اشعیای نبی شامل ۶۶ فصل است که به نوعی مدل کوچکی از کتاب مقدس به شمار می‌آید. ۳۹ فصل اول آن، مشابه ۳۹ کتاب عهد قدیم، بیشتر درباره محکومیت صحبت می‌کند. ۲۷ فصل آخر آن، مانند ۲۷ کتاب عهد جدید، عمدتاً به نجات می‌پردازد.⁴ به عبارت دیگر، اگر کسی کل کتاب مقدس را در یک کتاب فشرده کند، به چیزی می‌رسد که نامش نبوت اشعیا است؛ اشعیا مینیاتوری از کتاب مقدس است.

کتاب اشعیا به دلیل ساختار و محتوایش به عنوان مدلی کوچک از کل کتاب مقدس شناخته می‌شود. فصول اول تا سی و نهم آن مانند عهد عتیق بر هشدارها، داوری و دعوت به توبه تأکید می‌کنند، در حالی که فصول چهارم تا شصت و ششم، شبیه

¹ جان مک آرتور، تفسیر عهد عتیق: ترجمه آیه به آیه کلام خدا، انتشارات Grace to you، نسخه الکترونیک، مارس ۲۰۲۰، ۹۵۵
² یوجین اچ مریل و مارک ای روکر و مایکل ای گریسانتی. جهان و کلام: معرفی و بررسی عهد عتیق. نسخه الکترونیک. قابل دسترسی داخلی برای دانشجویان ساوت ایسترن بابتیست. کتاب اشعیا.
³ دیوید پائسون، ترجمه رامین بسطامی، رمزگشایی کتاب مقدس، نگرشی بی‌نظیر بر کل کتاب مقدس: جلد اول: عهد عتیق، بی‌نا، نسخه الکترونیک، ۴۸۸

⁴James E Smith, *An Expository Commentary on the Book of Isaiah*, 2005, p3

به عهد جدید، پیام‌هایی از امید، تسلی و نجات را مطرح می‌سازند. همان‌طور که کتاب مقدس از گناه، داوری و در نهایت رستگاری سخن می‌گوید، کتاب اشعیا نیز این الگو را دنبال می‌کند. همچنین، اشارات به ظهور منجی در کتاب اشعیا، که مسیحیان آن را به عیسی مسیح نسبت می‌دهند، این کتاب را همسو با پیام کلی کتاب مقدس درباره نجات و تحقق وعده‌های الهی قرار می‌دهد.

فصل‌های ۱ تا ۳۹: پیام‌های عهد عتیق

پیام ۳۹ فصل اول چکیده‌ای از پیام عهد عتیق است. مطالب بخش اول مختصر، فشرده و با زبان رسمی نوشته شده است. برخی از نکات الهیاتی تنها در بخش اول به آنها پرداخته شده و برخی دیگر تنها اشاراتی شده و در بخش دوم کتاب به تفصیل به آنها پرداخته شده است. به طور مثال اشعیا یک تا سی و نه بر سلطنت خدا اشاره دارد اما بر ابدیت او در بخش دوم تاکید شده است. فصل‌های ابتدایی کتاب وحی در مورد داوری و امید است که گناه قوم مورد سرزنش قرار می‌گیرد اما در همان حال وعده بازسازی داده می‌شود و فصل‌های ۱۳-۲۳ در مورد وحی بر علیه امت هاست که خداوند بر امت‌ها پیروز است. فصل‌های ۲۸-۳۵ با محوریت اعتماد بر خداوند است و در فصل‌های ۳۶ تا ۳۹ تحول تاریخی بر قوم رخ می‌دهد، زمانی که قوم به جای توکل بر اقوام به خداوند خود اعتماد می‌کنند.⁵

بخش دوم اشعیا با صدای ندادهنده در بیابان که می‌گوید: «راه خداوند را مهیا سازید» آغاز می‌شود، سخنانی که بعدها یحیای تعمیر دهنده به کار برد. سپس به خادم خداوند می‌پردازد که با روح القدس مسح می‌شود، برای گناهان دیگران می‌میرد، پس از مرگ برمی‌خیزد و بالا برده می‌شود. در نهایت، این اعلان را می‌دهد که «شما تا اقصای زمین شاهدان من خواهید بود» و با سخن خدا پایان می‌یابد: «من همه چیز را نو خواهم ساخت، آسمانی جدید و زمینی جدید خواهم آفرید»⁶.

فصل‌های ۴۰ تا ۶۶: پیام‌های عهد جدید

فصل‌های ۴۰ تا ۶۶ کتاب اشعیا به روشنی به سه بخش نه‌فصلی تقسیم می‌شوند. فصل‌های ۴۰ تا ۴۸ مضمون اصلی تسلی قوم خدا را دارند؛ فصل‌های ۴۹ تا ۵۷ بر خادم خداوند که می‌میرد و بار دیگر برمی‌خیزد تمرکز دارند؛ و فصل‌های ۵۸ تا ۶۶ به جلال آینده می‌پردازند. هر یک از این بخش‌های نه‌فصلی خود به سه بخش سه‌تایی تقسیم می‌شوند. اگر سه تایی میانی

⁵ یوچین اچ مریل و مارک ای روکر و مایکل ای گریسانتی. جهان و کلام: معرفی و بررسی عهد عتیق. نسخه الکترونیک. قابل دسترسی داخلی برای

دانشجویان ساوت ایسترن بابتیست. کتاب اشعیا

⁶ دیوید پائوسون، ترجمه رامین بسطامی، نگرشی بی‌نظیر بر کل کتاب مقدس: جلد اول: عهد عتیق، بی‌نا، نسخه الکترونیک، ۴۸۹

را در نظر بگیریم، سه بخش بسیار صریح خواهیم داشت: فصل‌های ۴۹ تا ۵۱، ۵۲ تا ۵۴، و ۵۵ تا ۵۷. حال اگر بخش میانی آنها (فصل‌های ۵۲ تا ۵۴) را در نظر بگیریم و آیه میانی فصل میانی را، به آیه کلیدی کتاب دست خواهیم یافت: “به سبب تقصیرهای ما مجروح و به سبب گناهان ما کوفته گردید. و تأدیب سلامتی ما بر وی آمد و از زخم‌های او ما شفا یافتیم” (۵۳): (۳).⁷

دلایل اهمیت این مدل

کتاب اشعیا به عنوان مدلی کوچک از کتاب مقدس به چند دلیل مورد توجه قرار می‌گیرد. این کتاب همان‌طور که شامل ۶۶ فصل است، با ۶۶۶۶ کتاب موجود در کل کتاب مقدس (عهد عتیق و عهد جدید) تطابق دارد. در بخش اول، فصول ۱ تا ۳۹ که مشابه عهد عتیق است، بیشتر بر موضوعات مربوط به گناه، قضاوت، و عدالت الهی تمرکز دارد و پیام‌های هشداردهنده به قوم اسرائیل برای بازگشت به سوی خدا و توبه را مطرح می‌کند. این بخش همچنین شامل نبوت‌هایی درباره سقوط امپراتوری‌ها و عواقب نافرمانی از خداوند است. در بخش دوم، از فصل ۴۰ به بعد، پیام‌هایی که بیشتر شبیه عهد جدید هستند به چشم می‌خورد؛ در این بخش‌ها، تمرکز بر تسلی، نجات، و بازسازی است، و وعده‌های بازگشت اسرائیل از تبعید و آینده‌ای بهتر به قوم داده می‌شود. اشارات به منجی آینده نیز در این بخش برجسته است، که مسیحیان آن را به عنوان پیش‌گویی‌هایی درباره عیسی مسیح تعبیر می‌کنند. بنابراین، کتاب اشعیا به دلیل ساختار دو بخشی و پیام‌هایش که از گناه و داوری به سوی رستگاری و امید می‌روند، مدلی نمادین از پیام کلی کتاب مقدس به شمار می‌آید.

پیام‌های الهیاتی کتاب اشعیا

کتاب اشعیا در کتاب مقدس پیام‌های الهی عمیقی ارائه می‌دهد که بر حاکمیت، قدوسیت، عدالت و نجات خداوند متمرکز است. اشعیا بر تعالی خدا و کنترل او بر تمام ملت‌ها تأکید می‌کند و قدرت نهایی او در داوری و رستگاری را مطرح می‌سازد. یکی از موضوعات کلیدی، قدوسیت خدا است که در انتظار او از مردمش برای داشتن اخلاق و عدالت منعکس می‌شود. اشعیا همچنین بر عدالت الهی تأکید می‌کند و از داوری قریب‌الوقوع بر اسرائیل و دیگر ملت‌ها به دلیل گناه و سرکشی آن‌ها هشدار می‌دهد. اما در کنار داوری، اشعیا پیام امید و نجات نیز می‌دهد و آمدن مسیحی را پیش‌بینی می‌کند که احیا و صلح را برای مردم

⁷ دیوید پائسون، ترجمه رامین بسطامی، نگرشی بی‌نظیر بر کل کتاب مقدس: جلد اول: عهد عتیق، بی‌نا، نسخه الکترونیک، ۴۸۹

خدا به ارمغان خواهد آورد. این تم دوگانه داوری و رستگاری بخش مرکزی چارچوب الهیاتی اشعیا است که به وفاداری پایدار خدا و طرح او برای نجات بشر اشاره دارد.⁸

نقش اشعیا در تاریخ یهود

کتاب اشعیا نقش بسیار مهمی در تاریخ رستگاری قوم یهود دارد. این کتاب به ویژه به نجات و بازسازی اسرائیل پس از دوران تبعید اشاره می‌کند و پیام‌های امیدبخشی به قوم یهود می‌دهد، و عده می‌دهد که خداوند آنها را از تبعید باز خواهد گرداند و سرزمینشان را بازسازی خواهد کرد. یکی از مهم‌ترین بخش‌های کتاب اشعیا، پیش‌بینی آمدن مسیحا است که به عنوان نجات‌دهنده قوم یهود معرفی می‌شود. این پیش‌بینی‌ها نه تنها در یهودیت بلکه در مسیحیت نیز اهمیت زیادی دارند، زیرا مسیحیان معتقدند که این پیش‌بینی‌ها به عیسی مسیح اشاره دارند. کتاب اشعیا همچنین بر عدالت الهی و نیاز به توبه و بازگشت به خدا تأکید دارد و به قوم یهود یادآوری می‌کند که تنها با بازگشت به راه راست و پیروی از دستورات الهی می‌توانند نجات یابند و از برکات خداوند بهره‌مند شوند.⁹

سخن آخر

کتاب اشعیا تأثیرات متفاوتی بر خوانندگان دارد. برای یهودیان، این کتاب بخشی از تناخ است و پیام‌های آن در مورد عدالت الهی، نیاز به توبه، و آینده قوم اسرائیل بسیار مهم است. اشعیا از نقش خدا به عنوان محافظ قوم و فراخوانی به وفاداری به پیمان تأکید می‌کند و امید به بازگشت به سرزمین موعود و برقراری عدالت را تقویت می‌کند. برای مسیحیان، کتاب اشعیا به‌ویژه از نظر پیش‌بینی‌هایی که به مسیح موعود اشاره دارد، بسیار مهم است. بخش‌هایی از کتاب مانند اشعیا ۵۳ که به "خادم رنج‌کشیده" اشاره می‌کند، در الهیات مسیحی به عنوان پیش‌گویی درباره عیسی مسیح تعبیر می‌شود و اساس باور به رستگاری و نجات از طریق مسیح را تشکیل می‌دهد.

در یهودیت، این کتاب به عنوان یکی از متون نبوی کلیدی شناخته می‌شود که به قوم اسرائیل در مورد عدالت الهی، توبه، و نجات هشدار می‌دهد و همچنین وعده بازگشت از تبعید و بازسازی قوم را می‌دهد. برای مسیحیان، اشعیا اهمیت خاصی دارد زیرا بخش‌هایی از آن، به ویژه پیش‌بینی‌های مربوط به "بنده رنج‌دیده"، به عنوان نشانه‌هایی از آمدن مسیح تعبیر می‌شوند.

⁸ جان مک آرتور، تفسیر عهدعتیق: ترجمه آیه به آیه کلام خدا، انتشارات Grace to you، نسخه الکترونیک، مارس ۲۰۲۰، ۹۵۷

⁹ همان

این کتاب نه تنها در تفکر الهیاتی و اعتقادی هر دو دین نقش مهمی دارد، بلکه به عنوان یکی از متون مهم در مورد عدالت، نجات و آینده معنوی جهان شناخته می‌شود.

کتاب اشعیا حاوی پیام‌های الهیاتی متعددی است که بر عدالت الهی، قداست خداوند، و نقش نجات‌دهنده تأکید می‌کند. یکی از پیام‌های اصلی این کتاب، دعوت به توبه و بازگشت به سوی خداوند است که گناه و نافرمانی قوم را محکوم کرده و آنها را به اصلاح و عدل فرا می‌خواند. همچنین، اشعیا به خداوند به عنوان خالق قدرتمند و مقدس که بر تاریخ بشر حاکم است اشاره می‌کند. وعده نجات و رستگاری، به ویژه در مورد بازگشت از تبعید و ظهور منجی، پیام‌های مهم دیگری هستند که نشان می‌دهند خداوند با بخشش و رحمت خود، آینده‌ای نو و سرشار از عدالت را برای ایمانداران فراهم خواهد کرد. در مسیحیت، این پیام‌ها به‌ویژه به آمدن مسیح و نقش او به عنوان منجی درک می‌شود.

تعداد کلمات: ۱۷۷۰

منابع

پاوسون، دیوید. ترجمه رامین بسطامی. رمزگشایی کتاب مقدس، نگرشی بی‌نظیر بر کل کتاب مقدس: جلد اول: عهدعتیق. بی‌نا. نسخه الکترونیک.

مریل، یوچین اچ و مارک ای روکر و مایکل ای گریسانتی. جهان و کلام: معرفی و بررسی عهدعتیق. نسخه الکترونیک. قابل دسترسی داخلی برای دانشجویان ساوت ایسترن بابتیست.

مک آرتور، جان. تفسیر عهدعتیق: ترجمه آیه به آیه کلام خدا. انتشارات Grace to you. نسخه الکترونیک. مارس ۲۰۲۰

Smith, James E. *An Expository Commentary on the Book of Isaiah*. 2005